

Jordbruksutskottets betänkande

1984/85:1

om vissa fiskefrågor

Motioner

I motion 1983/84:685 av Gullan Lindblad (m) yrkas att riksdagen hos regeringen anhåller om förslag till ändring av fiskeriförordningen så att frysta importerade kräftor får säljas i detaljhandeln till efter nyår.

I motion 1983/84:1828 av andre vice talman Anders Dahlgren m. fl. (c) yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om nödvändigheten av att underlätta och påskynda arbetet med bildandet av fiskevårdsområden i stället för införande av ett fritt handredskapsfiske,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen i övrigt anförts.

Utskottet

I betänkandet behandlar utskottet två motioner som väckts under allmänna motionstiden i januari 1984. Den första motionen tar upp frågan om kräftsäsongens längd; i den andra behandlas fiskevårdsområdesbildningen och handredskapsfisket vid södra ostkusten.

Försäljningen av kräftor

I motion 1983/84:685 yrkas att försäljningen av frysta importerade kräftor skall få säljas i detaljhandeln fram till nyår.

Motionen har redan tillgodosetts genom ändring (1984:372) av fiskeriförordningen (1982:126). Ändringen har trätt i kraft den 1 juli 1984. Kräftsäsongen har tidigare slutat den 1 november. Efter detta datum har kräftor varken fått fiskas, importeras okokta eller säljas. Genom ändringen inträder förbud mot kräftfiske, import och försäljning först den 1 januari. Kräftsäsongen har således förlängts till att omfatta tiden från den andra onsdagen i augusti fram till nyår.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionen.

Bildande av fiskevårdsområden

I motion 1983/84:1828 erinrar Anders Dahlgren m. fl. (c) om att riksdagen i december 1982 begärt att regeringen kommer med förslag om införande av

fritt handredskapsfiske utefter södra ostkusten, Blekinges sydkust, kring Gotland och i de fem stora insjöarna. Beslutet överensstämmer emellertid inte vad beträffar fisket längs södra ostkusten med den slutsats som 1973 års fiskevattensutredning drog av sina överväganden, nämligen att inte föreslå någon inlösen av fisket på det kustavsnittet, hävdar motionärerna. Enligt deras mening kommer ett genomförande av riksdagens beslut att medföra en rad problem vid södra ostkusten, för bl. a. yrkesfisket, naturvården och skärgårdsborna. Samhället får kostnader för inlösen. Enligt motionen är det nödvändigt att underlätta och påskynda arbetet med bildandet av fiskevårdsområden i stället för att införa ett fritt handredskapsfiske.

Utskottet får erinra om att riksdagen våren 1981 beslöt om åtgärder för att främja fritidsfisket (prop. 1980/81:153, JoU 1980/81:29). Åtgärderna var föranledda av förslag som framlagts av 1973 års fiskevattensutredning i betänkandet Fiska på fritid (SOU 1978:75).

Riksdagsbeslutet innebar bl. a. att en ny lag (1981:533) om fiskevårdsområden antogs. Denna skulle göra det lättare och billigare att bilda fiskevårdsområden än vad som varit möjligt med tidigare gällande lag (1960:130). Däremot ansåg dåvarande jordbruksministern inte att de förslag utredningen lagt fram om frisläppande av handredskapsfisket längs Gotlandskusten och Blekinges sydkust samt i de stora sjöarna borde antas. – Utredningen hade icke föreslagit frisläppande av handredskapsfisket längs södra ostkusten. – Utskottet biträdde regeringens förslag. I en reservation till beslutet uttalade sig socialdemokraternas representanter för frisläppandet av handredskapsfisket vid alla kuststräckor samt i de stora sjöarna. Riksdagen följde utskottet.

I december 1982 begärde riksdagen förslag från regeringen om frisläppande för allmänheten av handredskapsfisket utanför södra ostkusten, längs Gotlands kuster och Blekinges sydkust samt i de fem stora sjöarna med anledning av motioner i ärendet (JoU 1982/83:7, rskr 1982/83:66). Därvid anförde utskottet bl. a. att de nämnda vattnen i stor utsträckning ligger i anslutning till de stora befolkningskoncentrationerna i vårt land och att de skulle kunna användas av ett stort antal fiskande om de görs tillgängliga. Allmänna rekreationspolitiska motiv talade sålunda för ett frisläppande av handredskapsfisket. Utskottet framhöll vidare att svårigheterna på många håll är stora att bedriva en aktiv fiskevård och att åstadkomma fiskeupplåtelse med nuvarande uppsplittring av ägandeförhållandena. Möjligheterna att satsa på en utvecklad fiskevård skulle underlättas genom frisläppande av handredskapsfisket, anförde utskottet. Mot beslutet reserverade sig moderata samlingspartiets, centerns och folkpartiets representanter i utskottet. Hösten 1983 avvisade riksdagen förslag i motioner om att återta, eller åtminstone uppskjuta verkställigheten av den beslutade reformen (JoU 1983/84:4).

Inom jordbruksdepartementet har en departementspromemoria upprättats med närmare förslag om hur frisläppandet av handredskapsfisket i de

berörda vattnen skall ske (Ds Jo 1984:3). I promemorian erinras om att 1982 års riksdagsbeslut innebär att reformen skall utformas så att den såvitt möjligt inte är till nackdel för vare sig enskilda eller allmänna intressen och att stor hänsyn bör tas till yrkesfisket. Ett frisläppande av handredskapsfisket kommer enligt promemorian i de allra flesta fall inte att medföra någon skada för fiskerättsinnehavarna. I vissa speciella fall kan frisläppandet dock komma i konflikt med ett pågående utnyttjande av vattenområdena i fråga för fiske. Det föreslås därför att möjlighet öppnas för fiskerättsinnehavare att få skadeersättning i dessa speciella fall. Statligt stöd bör enligt förslaget även utgå till fiskevårdande åtgärder för att kompensera bortfall av intäkter för fiskekortsförsäljning. Reformen bör enligt promemorian finansieras genom införande av en fiskevårdsavgift uppgående till 50 à 100 kr. om året. Reformen bör träda i kraft den 1 januari 1985.

Promemorian har remissbehandlats. Ärendet bereds i regeringskansliet. För egen del vill utskottet anföra följande.

Längs större delen av den svenska kusten är fiske med rörliga redskap, dvs. både med spö och nät, fritt ända in till stranden. Det gäller utefter hela västkusten och Skånekusten, kusten av Uppsala län till Östhammars kommun i söder och hela Norrlandskusten (med undantag för laxfiske). Längs södra ostkusten, Gotlands kuster och Blekinges sydkust är fisket med olika rörliga redskap, dock ej handredskap, f. n. fritt i viss utsträckning på flera olika kustavsnitt. I de fem stora sjöarna är fiske med handredskap på enskilt vatten tillåtet endast i vissa delar av Väneren, Mälaren och Hjälmaren. Enligt utskottets mening kommer ett frisläppande av handredskapsfisket enligt 1982 års riksdagsbeslut att verka främjande för rekreativintressena. Samtidigt finner utskottet att bildandet av fiskevårdsområden enligt 1981 års lag givetvis också bör främjas. Strävan bör vara att minska de motsättningar som kan finnas mellan olika intressen. Mot bakgrund av det anförda och med hänsyn till att frågan f. n. bereds i regeringskansliet avstyrker utskottet motionen.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *kräftsäsongen*
att riksdagen avslår motion 1983/84:685,
2. beträffande *fiskevårdsområden m. m.*
att riksdagen avslår motion 1983/84:1828.

Stockholm den 9 oktober 1984

På jordbruksutskottets vägnar

EINAR LARSSON

Närvarande: Einar Larsson (c), Håkan Strömberg (s), Ove Karlsson (s), Hans Wachtmeister (m), Sven Eric Lorentzon (m), Kerstin Andersson (c), Jens Eriksson (m), John Andersson (vpk), Åke Selberg (s), Jan-Eric Virgin (m), Bengt Kronblad (s), Ulf Lönnqvist (s), Wivi-Anne Radesjö (s) och Lars Ernestam (fp).

Reservation

Einar Larsson (c), Hans Wachtmeister (m), Sven Eric Lorentzon (m), Kerstin Andersson (c), Jens Eriksson (m), Jan-Eric Virgin (m) och Lars Ernestam (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 3 som börjar med "Längs större" och slutar med "utskottet motionen" bort ha följande lydelse:

Längs större --- (lika med utskottet) --- Mälaren och Hjälmaren. Utskottet finner att ett frisläppande av handredskapsfisket längs de stränder och kustavsnitt som berörs av 1982 års riksdagsbeslut är såväl principiellt förkastligt som ekonomiskt kostsamt och inte heller ägnat att främja det angivna syftet, nämligen att lägga grunden för ett bättre fritidsfiske. Ett bättre sätt att få ett rimligt utbud av fritidsfiskemöjligheter vore att, som förordas i motionen, lösa balansgången mellan yrkes- och fritidsfisket, naturvårdens och skärgårdsbornas intressen med hjälp av fiskevårdsområden. Regeringen bör således, i stället för att föreslå införandet av ett fritt handredskapsfiske inom de berörda områdena, söka underlätta och påskynda arbetet med bildandet av fiskevårdsområden. Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *fiskevårdsområden m. m.*

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1983/84:1828.